

N:o 7.

Ank. till Riksd. Kansli den 5 Maj 1875, kl. 3 e. m.

*Första Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 7,
i anledning af väckt fråga om ändring i 6 § 7 mom.
Folkskolestadgan.*

Ifrågavarande moment har, enligt Kongl. kungörelsen den 2 December 1870, följande lydelse:

“Likaledes må med församlingens bifall, lärarebefattning i folkskola kunna med klockaretjenst förenas; börande i sådant fall den, åt hvilken dessa förenade befattningar blifvit uppdragna, i första rummet egna sin tid och sina krafter åt skollärarekallet, samt, så vidt nödigt pröfvas, genom särskild, med kyrkoherdens och församlingens samtycke, utsedd persons biträde, uträtta förefallande, till klockarebefattningen hörande göromål. Den, som innehafver de förenade skollärare- och klockaretjensterna, uppbäre de för båda tjänsterna anslagna löner oafkortade, så vida de ej sammanräknade öfverstiga värdet af femtio tunnor spanmål. Om åter båda lönerna tillsammans öfverskottet afdraga. I båda fallen vare skolläraren förbunden att sjelf sin medhjelpare i klockaretjenstens bestridande aflöna.“

Uti en inom Andra Kammarerna väckt motion (N:o 164), har Herr Grefve *De la Gardie* föreslagit den ändring i berörda mom., att de här ofvan kursiverade orden skulle utgå.

Bih. till Riksd. Prot. 1875. 8 Saml. 2 Afä. 1 Band. 6 Häft.

Andra Kammarens Tillfälliga Utskott, till hvars förberedande behandling motionen blifvit hänvisad, har uti afgifvet utlåtande anfört:

“Som i motionen blifvit antydt, är denna ändring af behovet påkallad, om icke den oegentligheten skall inträffa, att den person, som innehar förenade klockare- och skolläretjenst, skall komma i sämre belägenhet i afseende å löneinkomster, än om han vore ensamt skollärare. Det kan icke förnekas, att den, som innehar dylika förenade tjenster, är i sitt dubbla kall bunden hela året om, då deremot den, som ensamt innehar skolläretjenst, har fyra månaders ferier, som han efter godtfinnande kan använda, och dertill kommer, att nästan öfver allt i landsorten är med klockaretjensten orgelnistbefattningen förenad, hvilken tjenst äfvenledes godtgöres med klockarelönen, ehuru särskildt för erhållande af orgelnistbefattning en lång och kostsam kurs måste genomgås.“

“Redan här af synes det icke vara rätt och billigt ålägga klockaren att afstå från en större eller mindre del af den lön, han i egenskap af klockare bör åtnjuta till fyllnad i skollärelönen, då han i alla fall är skyldig att sjelf sin medhjelpare i klockarebefattningen aflöna, derest han skulle såsom skollärare vara förhindrad att klockaregöromålen förrätta. Det kan jemväl ifrågasättas, om genom 1842 års folkskolestadga de äldre författningar, som gälla olika delar af vårt land i fråga om kyrkobetjeningens aflöningsförmåner, kunna anses upphäfdas, helst de i vissa fall äro af privilegii natur och icke gerna kunde rubbas utan att i någon mån förnärma tjensteinnehafvarens rätt. Angående de femtio tunnor spanmål, hvarom paragrafen talar, så lära de väl ej kunna värderas till högre belopp än 750 kronor, under det skollärelönen numera genom Riksdagens beslut och bestämmelsen i Kongl. kungörelsen den 2 September 1873 redan uppgår till — eller öfverstiger nämnda belopp.“

“Af det ifrågavarande stadgandet skulle en församling kunna taga sig anledning — och det är Utskottet bekant att sådana fall inträffat — att, der lönen för de förenade befattningarne vid tillträdet blifvit bestämd till värdet af femtio tunnor spanmål, förvägra innehafvaren den tillökning af 100 kronor, som enligt nu gällande bestämmelser bör tillkomma hvarje skollärare, som oförvitligen tienstgjort i fem år.“

“Ändtligen är det tydligt att, då det för tillgodonjutande af genom Kongl. kungörelsen den 2 September 1873 bestämda statsbidrag finnes stadgadt såsom vilkor, att skollärelönen bör uppgå till minst 500 kronor, församlingen kommer att gå miste om detta bidrag i alla de fall, der skollärelönen, vid sammanslagningen af båda lönerna, bringas under nämnda belopp.“

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, har bemälda Utskott föreslagit samt Andra Kammarerna vid frågans behandling för sin del beslutat:

att Riksdagen måtte uti underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla,

det 6 § 7 mom. af Kongl. stadgan om folkundervisningen i riket den 18 Juni 1842, såsom detta lagrum lyder i Kongl. kungörelsen den 2 December 1870, må erhålla följande förändrade lydelse:

Likaledes må — — — — —
— — — — — anslagna löner oafkortade; vare dock förbunden att
sjelf sin medhjelpare i klockaretjenstens bestridande aflöna.

Och får Första Kammarens Första Tillfälliga Utskott, som, efter det Medkammarens omförmälda beslut blifvit, jemlikt 63 § 3 mom. Riksdagsordningen, Första Kammaren delgifvet, fått frågan för vidare utredning till sig hänvisad, på grund af hvad här ofvan finnes anfördt, tillstyrka,

att Första Kammaren måtte i Medkammarens ifrågavarande beslut instämma.

Stockholm den 3 Maj 1875.

På Utskottets vägnar:

F. F. Carlson.
